

Přístav Sile

aneb cesta za svobodou

Se SNĚHURKOU jsme se na stránkách YACHTU společně plavili kolem Evropy v roce 2007, o rok později jsme se vydali kolem Turecka v rámci Eastern Mediterranean Yacht Rally. Nyní poplujeme do Černého moře.

Černé moře, Turecko

Přesně 1. dubna 2009 o půlnoci stojíme před SNĚHURKOU v tureckém přístavu Marmaris. Je našťastí na svém původním místě. Často se zde totiž stává, že lodě z pevniny přetahují jako škatulata hejbejte se. Hledat potom svojí jachtu mezi tisícem dalších je v noci opravdu nadlidský výkon. Ráno se ihned dá váme do klasických přípravných prací a za tři dny stojíme na vodě. Montuji další, již třetí sluneční kolektor. Tentokrát jsem všechny předělal na naklápečí a musím se přiznat, že jsem konečně spokojen s jejich výkonem. Pokud nastavím soláry na ideální úhel, vyrábějí okolo

14 A a to je již dostačující pro chladničku i ostatní běžné přístroje.

Dne 13. dubna nasedáme na autobus a cestujeme 1000 km do vnitrozemí do Kapadokie. Je to oblast centrálního Turecka okolo vyhaslých vulkánů, kde se naplavená láva po statisíce let opracovávala větrem a deštěm do neuvěřitelných tvarů. Čtyři dny si prohlížíme hrátky přírody včetně podzemních měst, ve kterých tehdy žilo neuvěřitelných 30 000 obyvatel. Kapadokie je určitě nejkrásnějším přírodním útvarem Turecka. Na tento výlet jsme se dlouho

těšili, ale po návratu do mariny se už nemůžeme dočkat další plavby. Pro letošní rok jsme si vybrali Černé moře, kterým uzavřeme jakýsi okruh okolo Evropy.

A tak 22. dubna vyplouváme z Marmarisu a pro nás již v podstatě známou trasou směřujeme na sever do Istanbulu. Tentokrát se držíme více u řeckých ostrovů, které jsme ještě nenavštívili. V Marmarském moři nás zastihl rodící se meltemi, takže do Istanbulu doplouváme proti větru o síle 40 uzlů a velkým vlnám. Přesto podle předběžného plánu proplováme Bo-

spor a 27. 5. se dostáváme do Černého moře. Samozřejmě je pořádný přípitek Neptunovi, aby nám v dosud neznámém moři pomáhal. Jsme rozhodnutí plout doprava podél Turecka podle převažujícího proudu a snad i větrů.

Prvním přístavem od průlivu je město Sile. Je zde velký rybářský přístav, kde se dá stát i na kotvě, ale u mola již vidíme dvě plachetnice, takže se vyvazujeme vedle nich. THREE TIMES LADY pluje pod hongkongskou vlajkou a žijí na ní Němec s Číňankou. Při otázce, kolik stojí přístav, mi s úsměvem odpovídají, že asi nic. „Stojíme tady už třetí den a nic jsme zatím neplatili.“ To se mi zamlouvá, a to ještě netuším, že takhle to bude celé Turecko. Po dvou příjemných dnech pokračujeme společně s příznivým větrem dál na východ. Dalším přístavem je Akcakoca. Při vplutí do přístavu se na mole schází asi 50 diváků a zdraví nás jako vítěze nějaké regaty. Všichni si chtějí podat ruku a největší hádankou je naše vlajka. Podle jejich slov sem připlouvá za sezonu asi 20 jachet, takže každý cizí turista je pro ně zpestřením. Celé černomořské pobřeží si totiž ponechává typické turecké rysy. Dosud sem nepronikli západní turisté, takže zde nestojí luxusní resorty jako na jihu. Pobřeží slouží k rekreaci pouze místních obyvatel, zejména z Istanbulu a horských oblastí. Jsou zde menší skromnější hotely, penziony a restaurace, ve kterých jsou ceny nižší. V každém přístavu je pak rybí trh, kde jsme kupovali kilo lososa za 2 EUR. Zdá se, že je Černé moře bohaté na ryby, jenže to platí pouze o Turecku. V jiných zemích pak čerstvou rybu nemáte šanci koupit.

Na pobřeží nejsou žádné chráněné zátoky, takže každý den pokračujeme z jednoho přís-

Cappadokia

tavu do druhého, které jsou vzdálené maximálně 40 mil. A vždy podobný scénář. Nikde se nemusíme hlásit, prostě se vyvážeme u mola, k němuž se ihned sejde několik obdivovatelů a chtějí si povídat. Je pravdou, že anglicky umějí asi pět slov, ale když k tomu přidáme našich pět tureckých, je o zábavu postaráno. A pokud náhodou není místo u mola, okamžitě na nás mává nějaký rybář, že se můžeme vyvázat k jeho lodi. Samozřejmě nás pak pohostí čajem a mnoho večerů je opravdu příjemných. Vítr nám dosud přeje, ale často používáme genakr, protože je velmi slabý.

Eregli je jedno z větších měst na pobřeží a zůstali jsme tady tři dny. Městský trh je opravdu kouzelný a nikdy jsem se tak nepředjedl jahod jako zde. Kilogram stál 0,50 EUR a i ostatní ovoce bylo velmi levné. Při odplouvání jsem zajel k pumpě dotankovat vodu. Je samozřejmě zadarmo a pumpař mi ukázal, že moje turecká vlajka se již začíná od větru třepit. „Když to uvidí pobřežní stráž, tak budeš mít problém,“ ukazuje mi a záhy mi dává do ruky novou. Chci mu ji zaplatit, ale odmítá, že je to dárek. Turci jsou prostě úžasní.

Amasra

Safranbolu

CHARTER | PLAVBA

Přístav Cayhoglu

Řízení rybářského trawleru

Po nádherném 58mílovém jachtingu přelouváme do Amasry, asi nejhezčího města na pobřeží. Na malém skalnatém poloostrově stojí hrad, ve kterém je malé městečko. To se samozřejmě rozrostlo i za hradby a je plné turistů. Z Amasry jsme podnikli busem výlet do Safranbulu. To je město z 11. století ležící 80 km v horách, odkud se začal exportovat do Evropy šafrán a díky němu se Safranbulu stalo bohatým správním střediskem oblasti. Dodnes se zde zachovalo historické centrum.

Asi 90 mil ze Sinopu je město Samsun, kde jsme našli první marinu na pobřeží. Byla opravdu pěkná a stála nás 50 USD za noc. Kotvilo zde asi pět místních jachet, z turistů nikdo. Má i velký přístavní bazén, kde jsme zůstali dobře chráněni i další noc zadarmo na kotvě. Dlouho však budeme vzpomínat na malý rybářský přístav Persembe. Opět se vyvazujeme k rybářskému trawleru a ihned nám pomáhá pět rybářů. Navazuji hovor a po chvilce již ne-jaktivnější Hasan má v ruce nůž a filetuje čtyři

velké lososy. Podávám mu tedy misku a chlazené pivo. To v něm rychle zmizí stejně jako lososi v naší chladničce. Ostatní pivo odmítají, že přes den nepijí. Za chvíli se vrací z moře kapitán v malém člunu. Představuje se jako Sulejman a to, co následovalo, bylo jako neskutečný sen. Naznačuje, že nás vyveze na moře, kde obhospodařují velké sádky. Myslel jsem, že pojedeme člunem, ale najednou se všichni rozutekli a začali odvažovat velký asi 40metrový trawler, na kterém jsme seděli. Vyplul do zátoky s rybí farmou a objížďeli jsme jednotlivé sádky. Těch tu mohlo být tak 50 a v každé je 45 000 lososů. Samozřejmě nám ukázali, jak je krmí, a já jsem neodolal a zkusil si řídit rybářský trawler. Hodinová projížďka byla naprosto fantastická, a když jsme se opět vyvázali, kajutou již voněli čerstvě usmažení lososi, které mezitím jeden z rybářů připravil. Chutnali výborně, a abych se nějak odvděčil, přinesl jsem naši slivovici. Kapitánovi velice zachutnala a hned nám oznámil, že nás zve na večeři. Mysleli jsme, že k němu domů, ale odvezl nás do hotelové restaurace a menu bylo opravdu královské. O placení nechtěl ani slyšet a celý ten neskutečný den jsme uzavřeli na jeho lodi několika panáky. Ráno na nás již opět volali, že turecký čaj je na stole a velice se divili, že chceme odjíždět. Sulejman nám nabízel, že tam můžeme stát třeba týden, ale tolik času opravdu nemáme.

Pokračujeme dál naším tempem každý den jeden přístav a opět navštěvujeme zajímavá místa. Ve velkém městě Trabzon vidím asi dvě míle za komerčním přístavem dva stěžně. Vydáme se tedy k nim a objevujeme novou ma-

Přístav Persembe

rinu, která ještě není ani v mapách. Po vyvázání se jdu zeptat do kanceláře na cenu. Všichni právě obědvají v zahradní restauraci a nabízejí mi čaj. Pomalu tedy komunikujeme u čaje a snažím se zjistit cenu. Plánujeme zde být tři dny. „Marina je nově otevřená a ty jsi první cizí jachta, která sem připlula. Buď tedy naším hostem a máš tři dny zdarma. Když budeš chtít zůstat déle, nějak se pak domluvíme,“ zní výrok manažera. „Je to skutečnost, nebo se mi to jen zdá,“ říkám si v duchu, ale jsem samozřejmě rád. Každý návštěvník Trabzonu pak musí podniknout výlet asi 60 km do horského kláštera Sumela. Ten stojí vytesán do skály 270 metrů nad údolím. Je to jeden z mála klášterů, který přežil nadvládu Osmanů.

Další plavba nás zavedla do přístavu v Rize. Okolí tohoto města je osázené čajovými keři a vlastně 70 % spotřeby tureckého čaje pochází z této oblasti. Však je také z moře krásný pohled na příkré svahy plné tmavě zelených keřů. Vůbec celé turecké pobřeží tvoří vysoké hory většinou porostlé borovicemi a v oblasti Rize dosahují hory výšky 3 000 m n. m. Není proto

Skalní klášter Sumela

INZERCE

ROYAL OPORTO

...královský požitek

Royal Oporto Tawny
20 Years Old

Real Companhia Velha – nejstarší tradiční společnost, zabývající se výrobou portského vína, a to již od roku 1756. Je producentem vynikající značky Royal Oporto.

Toto víno je výsledkem dlouhého zrání v dubových sudech. Minimální stáří vín použitých ve směsi je 20 let. Již ve vůni nabízí ohromnou paletu delikátních a vyzrálých tónů. Jantarovo-kaštanová barva s okrovými okraji. Bohaté a hluboké aroma přechází v nevšední samotovou chuť, s tóny koření, lékořice, vlašských ořechů, vanilky, marmelád a v závěru tóny dubového dřeva. Je komplexní, bohaté, vyzrálé a decentní. Royal Oporto oslavilo v roce 2006 neuvěřitelných 250 let založení.

Global Wines

www.global-wines.cz
www.mojevino.cz

Global Wines, s.r.o. – Václavské nám. 53, 110 00 Praha 1, tel: 221 965 253-4; fax: 224 219 923; e-mail: info@global-wines.cz

CHARTER PLAVBA

Býčí zápasy v Artvinu

problém vidět z moře ledovce na nejvyšších štíttech. Viditelnost však není úplně dobrá, protože zde ve východní části se drží nad horami velká oblačnost a většinou se v poledne roztáhla nad moře a zapršelo. Ale právě toto teplé a vlhké klima výborně prospívá pěstování čaje.

Posledním přístavem v Turecku je Hopa. Zde jsme měli štěstí, že se zrovna v horském městě Artvin konal „býčí festival“. Pro místní obyvatele je to velká sláva. Festival trvá tři dny a na finále se schází na 10 000 diváků. Do arény se přivedou dva býci a ti se do sebe zaklesnou rohy a snaží se jeden druhého odtlačit. Ten, který první uhne či uteče, prohrává. Na majitele celkového vítěze čeká finanční odměna a velká popularita. Finálový den totiž přenáší živě i místní televize.

Je však již pondělí 29. června a já stojím na celnici a provádím odhlášení lodě. Máme za sebou celý měsíc plavby podél tureckého pobřeží a musíme pokračovat dál. Z Bosporu jsme upluli celkem 697 mil, naštěstí většinou na plachty. Pouze na východním konci byl už s větrem problém a několik dnů bylo absolutní bezvětrí s tropickými vedry. Tímto jsme vlastně obepluli celé Turecko, které je obrovské. Nám se v Turecku vždy líbilo a považujeme jej za nejkrásnější zemi ve Středozeří, ale to co jsme zažívali zde na černomořském pobřeží, nás

bude asi dlouho provázet a dlouho budeme vzpomínat, zejména když jsme za celou dobu zaplatili pouze 50 USD za marinu. Ale odvažujeme lana a nastavujeme kurz Gruzie. Přístav Batumi je totiž z Hopy vzdálen pouze 18 mil.

Co nás čeká za překvapení v nejbližších hodinách, si přečtete příště.

Text a foto Miroslav Račan

KONTAKT: www.snehurka-yacht.cz

